

8.3 FÖNSTERBÄNKAR OCH MINDRE SKIVOR

8.3.1 Val av format

Fönsterbänkar finns i viss utsträckning i standardformat men stora möjligheter finns också till fritt val. För övriga mindre bänkar är formatet helt fritt efter kundens önskemål.

Tjocklek: Den vanligaste tjockleken hos fönsterbänkar är 20 mm, men även 25 och 30 mm förekommer. Standard SS 83 34 11 gäller. Enligt Hus AMA 98 ska en fönsterbänk bära en punktlast av 900 N, dvs. en fullvuxen person. Konsolburna bänkar ska därför ha en böjdraghållfasthet av min 15 MPa (Avser hela bänkens böjdraghållfasthet. Testvärdet på en provkropp bör ligga högre). Se tabell 8.12. Observera att även konsoler och dess infästningar måste dimensioneras för denna belastning. För bänkar och skivor som har fullt understöd gäller inte dessa begränsningar.

Vanlig tjocklek för andra mindre skivor är 20 mm eller 30 mm. Mycket små plattor kan undantagsvis tillverkas tunnare, dock ej under 10 mm.

Dimensioneringstabell för konsolburna fönsterbänkar med böjdraghållfasthet av 15 MPa

Bredd	Tjocklek	Maximalt konsolavstånd	Maximalt överhäng
120	20	300	100
	25	500	100
150	20	400	100
	25	600	150
200	20	500	150
	25	800	200

Tabell 8.12

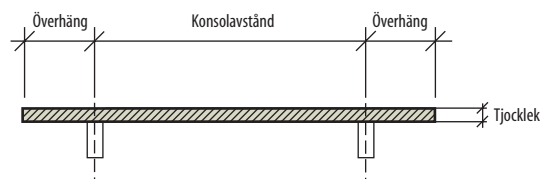

Fig 8.13 Konsolavstånd, överhäng och stentjocklek.

Ytmått: Fönsterbänkar i marmor och kalksten med bredd 150 eller 200 mm lagerhålls i viss utsträckning, med längder från 1 m till 2 m i 10 cm intervall. Övriga mått gäller enligt kundens önskemål.

Utformning, delning: Fönsterbänkar och mindre skivor av natursten kan utformas helt enligt kundens önskemål. Skivan delas av samma skäl som anges för bänkskivor i avsnitt 8.2.1. I vissa fall begränsar stensorten så att längder över 2 m delas. Kontrollera med tillverkaren. Delningen ska vara

symmetrisk, om inte annat anges. Läggs delarna på konsol ska fogen vara 3 mm. Delarna ska ha samma textur och tjocklek $\pm 1,5$ mm.

För toleranser se, tabell 8.4.

8.3.2 Kanter

Fönsterbänkens bakkant dövas (fas $< 0,5$ mm). Synliga kantsidor ska vara raka och jämntjocka och ges samma bearbetning som ovanytan. Synliga kanter rundas med 3 mm radie eller fasas. Hörnkanter rundas med ca 5 mm radie, eller enligt anvisning från beställaren.

Det finns möjlighet till olika kantprofiler. Ange önskad profil vid beställningen och diskutera ev. valet med leverantören.

Övriga skivor kan formas enligt beställarens önskemål. I stort sett alla former är möjliga, med hänsyn till varje stensorts naturliga begränsningar. Sidor som fogas samman utförs normalt sågade med dövad kant ($< 0,5$ mm).

8.3.3 Urtag

I fönsterbänkar och mindre skivor kan man göra urtag i form av hak eller slitsar ovanför radiatorer, kranhål etc. En viss minimibredd måste finnas kvar där urtaget görs. Bredden varierar beroende på stensort, skivans tjocklek och övriga dimensioner samt belastning. Rådgör med leverantören.

8.3.4 Projekterings- och monteringsanvisningar

Montering på betong: Infällda bänkar läggs i cementbruk C 100/300, med brukstjocklek 20-30 mm. Underlaget rengörs och fuktas om så krävs. Är underlaget plant och stenen jämntjock kan den i vissa fall monteras i fästmassa, deformationsklass 3. Bänken får inte belastas av karm e.dyl. och den får inte monteras inspänd mellan väggar, dvs. bänkens kortsidor får inte muras in utan endast döljas av puts eller list.

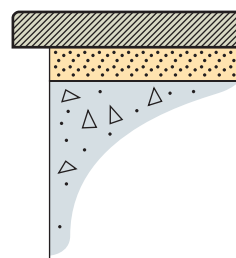

Fig 8.14 Montering av fönsterbänk i bruk. Typkonstruktion Fb1.

Några stensorter kan slå sig vid ensidig anfuktning, t.ex. vissa kalkstenssorter. Lagg därför bruksbanor vinkelrätt mot bänkens längdriktning eller fuktisolera bänkens undersida.